

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Lagardium ad Pontificem mittit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ius rei signum multa à Possuino colliguntur ab eodem pie facta, & Catholicam fidem sapientia: ut quod sexta cuiusque feria ac statorem dierum ieiunium coluerit, quod Quadragesimale, ut Apostolicam traditionem, obseruauerit; quod S. Eriici & S. Birgitta corpora & ossa thecisi argenteis rursus inclusa, per Catholicos sacerdotes in pristina loca reponi iusserit; quod denique multa alia fecerit quibus animus eius Catholica fide imbutum fuisse, facile probari possit. Ad uxorem eius Catharinam quod attinet, numquam illa a periculis Catholicæ religionis exercitium intermisit, in qua & Sigismundum filium diligenter educauit. Quinciam, marito nondum ad regium fastigium euecto, proprium sacellum habuit in quo sacrum Catholico ritu peragebatur: ad quod multi quoque incolæ confluere solebant. Missus est eo Annæ Poloniæ reginæ (quæ Catharinæ soror & Stephani Battorij vxor erat) rogatu à Gregorio XIII. PP. Sacerdos quidam singulari doctrina & vitæ integritate præditus, ad Catholicam Ecclesiam restaurandam, & cum rege clam congregatus, etiam atque etiam ab ipso monitus fuit, ut zelo suo moderaretur, nec quam ob causam venisset, statim omnibus aperitur, atque ita ipse sibi in limine aditum obuallaret. Quo tamen eius opera ad eandem rem commodius uti posset, eidem in Stocholmicensi nuper ab se instituto Gymnasio theologiæ professionem demandauit: quo quidē munere ita ille perfunctus est, ut breui non exiguum studiose iuuentutis partem à Lutheranismò abstulerit. Quum vero diutius latere non posset, Catholicum aperte se professus, in templo quod Lutherani antea tenuerant, & frequentes magna omnis ordinis & ætatis accurrente hominum multitudine, conciones habuit, & sacrum Catholico plane ritu celebrauit. Inde nonnulli in spem erecti. Reginam obsecrarunt, ut pro Catholice religionis, qua florentis, regnum etiam totum omni prosperitate floruerit, instauratione apud Regem intercederet. Quin etiam ipsum Regm adierunt, idem petentes verum ille simulate, procurantare multa impedimenta causari, nec tamen spem omnem præcidere: Regina interim apud maritum vehementer instantem, ut quandoquidem regnum pacate possideret, ac non solum pacem cum vicino Dania rege, verum etiam eam ad rem à fratre suo Polonia rege parata auxilia in propinquo haberet, ut tam iusto subditorum desiderio satisfacere, ac tam sanctum opus, quale est Catholica Ecclesia restauratio, aggredi vellet. Et si enim hæresis omnia longe lateque tenere videbatur, non-

dum tamen Catholica religionis radices ita exstirpata erant, quin viridantes quidam rami ac stolones quotidie progerminarent. In eo sane vehementer cum peccatum fuit, quod accensis tam sancto desiderio hominum animis non statim plures doctrina & integritate præstantes homines eo ablegati sunt, qui bono illi homini in retam ardua auxiliares præberent manus. Neque enim facilius est hæreticum quam infidelem conuertere. Nam ut populi sub imperium redacti facile in officio contineri, subditi vero semel rebellionem moliri difficulter admodum ad obedientiam reduci possunt, ut qui peccati sibi conscij, nec aliorum fidem experiri sibi tutum ducant, nec suæ ipsi fidei idoneos obfides dare queant: eodem modo difficile admodum est obedientiæ iugum ijs rursus imponere, qui semel id abiecerunt, & ab Ecclesiæ gremio sese subdixerunt. Vulgarum est verbum, non esse peius hominum genus, quam apostatarum siue Mamulchorum, quibus Turcarum tyranni vires præcipue innituntur. Sic nullos infestiores hostes habet Ecclesia quam hæreticos, qui vbi semel Ecclesiæ valedixerunt, raro aut numquam ad eam reuertuntur. Deo certe, ut quidam ex Patribus ait, multo minus laboriosum esset (si modo in Deum caderet labor) Mundum fabricari, quam hominem deuium ad Ecclesiam reuocare: quid ibi nihil nisi obedientiam, hic nihil nisi resistentiã & contraditionem se reperiturus.

II. Porro Ioannes Rex quamuis, ut Possuinus contra Chytræum testatur, Catholicæ Ecclesiæ restaurandæ esset cupidus, lente tamen admodum progrediebatur, conatus suos, quantum poterat, occultans. Lagarda ab eo in consilium adhibitus suauis, ut rem cum Romano Pontifice ac Poloniæ rege affine suo commuicaret, interim vero caute omnia ac prudenter ageret, ne immature prolatum consilium disturbaretur, & turbis occasionem daret. Idem Romam proficiscendi negotium in se suscepit, Pontifici regis desiderium aperturus, & de modistantâ rem perficiendi consulturus. Vix vllum aliud impedimentum obstare videbatur, quam bona Ecclesiastica à Nobilitate iam dudum occupata, Episcoporum ac sacerdotum coniugia. Huic quidem posteriori obstaculo illud remedium quaesitum, ut Rex promiserit, secum Pontifici venia miseris illis maritis munia sua quoad viueret, obira liceret, curaturum se ne posthac quisquam admitteretur, qui non fidè daret Romana Ecclesiæ legibus se paritutum. Ad prius quod attinet, idem rex

pollicitus est, se de prouentibus Ecclesiasticis ducenta libellarum millia de fisco, cui olim illata erant, restitutum: dum interim alij proceres ipsius exemplo moti idem facerent; quibus illa vi sine maximo periculo eripi non possent. Additum est hoc fuit, ut Pontifex communionem sub vtraque specie populo id vniuersi flagrantem concedere vellet. Cum his mandatis Lagarda, aliam Legationis causam prætexens, Romam profectus est: sed mox re siue coniecturis & suspitionibus, seu sectis iudicijs deprehensa, Magnus & Carolus Duces Regis fratres & regni primores, ac Nobiles, metu ne prouentus ac decimas tum etiam Abbatis, Prioratus, aliaque Ecclesiastica beneficia à Ioanne Rege sibi ac maioribus in naturæ operæ compensationem assignata amitterent Regem adierunt, ac multis verbis rogarunt, ut domum reuocato Legato, ab incepto desisteret, nec nouis turbis regnum inuolueret. Similiter boni illi, martyres scilicet, Episcopi & prælati vxorati sub Gústauo non ignorant, Apostolicis legibus maritis nequaquam permissum esse res sacras tractare, aut diuinis fungi officijs, nec Pontificem in Ecclesiasticis legibus tot Conciliorum auctoritate confirmatis, dispensare solere, querelis omnia miscebant, omnemque mouebant lapidem, ne feminas dimittere cogerentur, aut ex ijs nati liberi pro spurjis & illegitimis haberentur.

III. Itaque primum hoc ac sanctum opus reginæ feminæ religiosissimæ mors interrupit: quæ si diutius aliquanto vixisset, procul dubio, qua erat incredibili animi magnitudine & ardore, omnes difficultates & impedimenta facile superaturam fuisse, spes erat. Summam eius pietatem & vnicū vtorum vltimā verba demonstrant, quibus regem sic affata esse dicitur: *Post meum, inquit, excessum iube ut veri, id est, Catholici Christiani, qui in tuo regno sunt, pro me Deum orent; et si coronam hanc ad posteros tuos transmittere cupias, ante omnia operam da ut Ecclesia Catholica restauretur. Cui optimæ coniugis voluntati rex obsequutus, iusta ei Catholico more persolui curauit, ac per vniuersum regnum pro anima ipsius preces fieri iussit. Dum vero frequentissima Nobilitate in magno illo Upsalix ab se instaurato templo, demortuæ exsequijs intereissent, audita sunt (sapienti, sine dubio regis consilio) inter multa alia elogia, à pseudoarchiepiscopo eius ciuitatis, è suggestu declamante, hæc ipsa verba: *Regina inter ceteras præstantissimas dotes, auitiam Lagellonorum et aliorum Christianorum regum religionem Catholicam, sine qua nemo**

saluus esse potest, constantissime semper retinuit. (A) Post coniugis excessum rex multis vndique difficultatibus circumseptus Lagardam domum reuocauit, qui rem ob quam missus fuerat, multo quam potuerat impeditiorem Romæ deprehendit. In sacro enim illo Consistorio nihil nisi matura habita deliberatione, omnibusque in quamcumque partem accurate pensulatis decernitur, nec facile à legum norma deflectitur. Lagarda Roma discedens Catholicos quosdam sacerdotes secum adduxerat, qui miseris Catholicis tam diu religionis suæ exercitio destitutis, solatium aliquod afferrent: sed in Sueciam reuertens, eum rerum statum deprehendit, ut metus esset regi Catholica religionis instauracionem molienti, ab iisdem à quibus illi imposta fuerat, regia corona de capite decuteretur. Quum ergo rex ipso facto hac in re quidquam aperte moliri, nec posset nec auderet, quod proximum fuit, cum Archiepiscopis, Episcopis & alijs Prælati Lutheranis agere statuit, ut ab ijs quas haberent coniuges retinerentur, Eucharistia populo sub vtraque specie præberetur, ac Missa vulgari lingua perageretur in ceteris Catholicis ritus obseruarentur. Et cum his quidem non difficillima fuit transactio, facile cetera ferentibus, modo nuptiæ ipsorum & coniugia non interpellarentur; Nobilitas nequaquam potuit induci. Et hoc quidem modo res omnis in suspenso mansit, imo spes omnis eius perficiendæ plane decollauit, non sine suspicione etiam ab ipso Lagarda multas remoras fuisse obiectas, ne tot bonis Ecclesiasticis à rege, quem totum sibi habebat obnoxium, muneris loco acceptis, exueretur.

IV Vidimus hæc tenus Lagardam in summa collocatum dignitate, ac præcipua Suedici regni negociarum quasi administrantem: ac tempus iam est ut idem insignie summæ in humanis rebus inconstantia nobis spectaculum præbeat, nec opinato & mirabili casu tum potissimum deiectus, quando iam trabali veluti clauo fortunam sibi confiram possidere videbatur. Missus n. à rege ad renouandas cum magno Moscouiæ Duce inducias, confectis mandatis, maritimo itinere domum reuertens, quum iam fere Reualix portum teneret, allisa ad scopulum nauis proræque ita alleuata, ut puppis in qua sedebat, in aquam subderet, excussus ac fluctibus haustus periit, numquam.

a. Possesin in Refut. Resp. Chytrai.